

IZHAJA VSAK DAN

Ima ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Poštojani, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nov. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 40 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačanje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasiilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročnike brez dopolne naročnine, se upravnica ne odziva. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 2-20, za pol leta Kren 2-10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravočasna pisma se ne sprejemajo in ne vrnejo. Naročnina, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik in odgovorni urednik „Edinosti“: Natassila Tiskarna „Edinosti“, vpisana zadruga z omejenim poročilom v Trstu, ulica Giorgio Galatti številka 20.

Polno-branilni račun št. 641-652. TELEFON št. R-57

DRŽAVNI ZBOR.

Splošni položaj.

DUNAJ 20. (Izv.) Poslanska zbornica je danes končala prvo branje proračunskega provizorija ter izročila predlogo proračunskemu odseku. Zadevna debata ni končala tako gladko, kakor so splošno domnevali in pričakovali. Pred vsem je dalmatinski poslanec Dulibič porabil priložnost za dvurni obstrukcijski govor, v katerem se je zopet obširno bavil s hrvatskim vprašanjem ter slednjič izrecno poudarjal obstrukcijski značaj svojega nastopa.

Z obstrukcijo pa so zbornici grozili tudi Italijani.

Tekom današnjega dneva se je namreč izvedelo, da je rusinsko vseučiliško vprašanje končno rešeno. To je tako razbrlo in razvnelo Italijane, da so nameravali v proračunski debati pričeti z obstrukcijo. Nihova vseučiliška predloga se sicer nahaja v odseku, je takorekoč zakonito konstituirana, toda navleč temi Italijani nimatejo še nobene upanja na skorajšnjo rešitev svoje vseučiliške zadeve. V debati o proračunskem provizoriju niso mogli Italijani vključiti temu, da so imeli v govorniški listi na 8. mestu vpisane svoje govornike, priti do besede, ker je predsednik proti njihovi volji popreje zaključil debato. Predsednik pa je pri zaključitvi napravil malo pogreško. Zaključil je debato v tistemu, da so nekateri poslanci pri glasovanju obsedeli. Slednjič so Italijani pograbil za drugo orožje. Koncem seje so se vsi oglašili k stvarnim popravkom. Drug za drugim so vstajali, da protestirajo proti „nasilju“, ki se jim godi, in da urgirajo svojo zadevo.

V zborničnih kuloarjih so poslanci z veliko pozornostjo sledili iz Ogrske prihajajočim vestem. Na ogrske pride tekom prihodnjih dni do politične katastrofe. Morda bo bivši ogrski ministrski predsednik Štefan Tisza izvoljen za zborničnega predsednika mesto odstopivšega Navaya in z njim pride prava nasilna politika v ogrsko državno zbornico. Vprašanje najbližjih dni je, če Lukacs in Tisza z nasiljem razbijeta in uničita Justhovo tehnično obstrukcijo.

Lukacs je baje odločen z najskrajnejšimi sredstvi izvajati definitivno rešitev brambnihi predlog ali pa razbiti parlament. Na vsak način pa hoče Lukacs doseči, da se letošnje vojaške nabore zvišanje rekrutnega kontingenta in to tudi protizakonitno ali vsaj izven zakonitih potov.

Vihar, ki divja in grozi po Ogrskem, bo imel gotovo svoje posledice v avstrijski zbornici.

Zanimiva so nadalje poročila, ki prihajajo v zbornico o zdravstvenem stanju ministrskega predsednika grofa Štirgkha. Oficijska poročila zatrjujejo, da je Štirgkovo zdravje čimdalje dan zadnem boljše, na drugi strani pa govorijo, da ni upati, da bi se grof Štirgk še kdaj povrnil v svojo aktivno službo. Heinoldov provizorij pa vendar še za enkrat ostane in ni v dolednem času še pričakovati bistvenih izprememb v „bolnem“ kabinetu.

Rusinsko vseučilišče.

DUNAJ 20. (Izv.) Kakor znano, so bila zadnje tedne dolgotrajna posvetovanja med Rusini in vlado ter Poljaki zaradi ustanovitve rusinskega vseučilišča. V zadnji seji poslanske zbornice so Rusini zagrozili z

obstrukcijo, ker so bili vznemoljeni zaradi zavlačevanja te njih kulturne zahteve od strani vlade. Poslancu Folisu, ki je pričel z obstrukcijo, je minister Heinold objubil, da poda vlada do 29. t. m. definitivno rešitev tega vprašanja.

Nepricačkano pa se je danes v parlamentu zvedelo, da je baron Heinold v včerajšnji avdienci cesarju poročal o rusinskem vseučilišču, dalje so v parlamentu zatrjevali, da cesar za binkošne praznike izda lastnoročno pismo, v katerem se konstatira nujnost rešitve rusinske kulturne zahteve in se vladi nalaga, da v najkrajšem času ukrene vse predprijave za konečno ustanovitve rusinske univerze, ki naj bi se po 10 letih faktično otvorila.

Ta vest je napavila v vseh parlamentarnih krogih globok vtis. Rusinski poslanci so kazali svoje zadovoljstvo. Rusini poudarjajo, da zahtevajo svojo univerzo v Lvov, kar pa je še odvisno od nadaljnjih pogajanj med njimi in Poljaki.

DUNAJ 20. (Izv.) Glede mesta rusinske univerze vladajo med Rusini in Poljaki še velike diference. Poljaki hočejo ustvariti nekak junktim med rusinsko univerzo in galicijsko deželnooborskovo volilno reformo, katero Rusini obstruirajo. Med nekaterimi poljskimi strankami je baje tudi tendenca, da se na kak način ne ustanovi rusinska univerza v Lvovu. Nekateri poljski krogi so prepričani, da se večina Poljakov izreče za Lvov navleč vsem hujškarjam od strani gotovih poljskih šovinistov.

Ugodna rešitev rusinskega vseučiliškega vprašanja je velike važnosti za slovanske narode, ker dokazuje, da če vladajoče, tudi more.

Italijani protestirajo.

DUNAJ 20. (Izv.) Zaradi tako nepricačkovanega preokreta v rusinskem vseučiliškem vprašanju so postali danes Italijani na vlado sila vznemoljeni in razburjeni. Hoteli so obstruirati budgetni provizorij, pa se jim to ni posrečilo. Šele koncem današnje seje so mogli dati Italijani duška svojem ogorčenju nad vednim zavlačevanjem njih pravnega fakultetnega vprašanja. Poslanci Gentili, Bugatto, Grandi in Ussai so protestirali — Gentili in Ussai tudi v italijanskem jeziku — proti nemavladno hitri zaključitvi proračunske debata. „Posl. Bugatto je tudi skušal konstatirati, da Italijani niso bili povabljeni na konference parlamentarnih senlorjev ter je izjavil, da mora proti takemu postopanju najodločnejše protestirati, ker se pri glasovanju ni korektno postopalo, ker je večina poslancev obsedela na svojih sedežih. Italijani so želeli, da bi v debato o proračunskem provizoriju posegla tudi dva italijanska poslanca.

Službena pragmatika za državne nastavitve.

DUNAJ 20. (Izv.) Jutri prične zbornica drugo branje službene pragmatike. Velike stranke skušajo doseči tako naglo debato, da bi bila pragmatika že pred binkoštnimi prazniki sprejeta v II. in tudi III. branju. To je mogoče, a zelo neverjetno. Če pa službena pragmatika zbornica sprejme v smislu odsekovih predlogov, potem stoji vprašanje še velika nasprotja nasproti in pragmatika še dolgo ne bo rešena, kajti vlada principijelno nasprotuje odsekovemu stališču ter zahteva, da parlament kratkoma sprejme od nje koncipirano predlogo službene prag-

matike. Za onemogočenje uzakonjenja zborničnega, vladi neljubega sklepa pa ima vlada na razpologo še gospodsko zbornico, kjer bo skušala z vsem svojim vplivom onemogočiti sličen sklep. Sedanji položaj tega vprašanja kaže, da se bo službena pragmatika še dolgo zavlačevala in negotov je dan, ko postane — zakon in ko bo rešeno to vevležavo socialno politično vprašanje.

Strokovni izpiti železničarjev na Primorskem.

DUNAJ 20. (Izv.) Kakor znane, morajo železničarski uslužbenci nižjih kategorij pri tržaškem ravnateljstvu polagati zadevni strokovni izpit v nemščini. Mnogim železničarjem na Primorskem, ki niso večji nemškega jezika, delajo ti izpiti sknost in preglavice in vsled nezadostnega znanja nemščine zastanejo tudi v službenem napredovanju.

Po posredovanju poslanca prof. Mandića se je posrečilo doseči pri tržaškem ravnateljstvu nekatere znatne olajšave pri strokovnih izpitih za eno železničarske uslužbenke nižjih kategorij, ki niso popolnoma vešč nemščine.

Poslanec prof. Mandiću so merodajni krogi na Dunaju zadržali, da se ukrenejo vsi potrebni koraki, da na tržaškem železniškem ravnateljstvu upoštevajo po možnosti okolnosti, da bodo v bodoče nemški nevešč primorski železničarji polagali strokovni izpit v slovenščem ali hrvatskem jeziku.

Prof. Mandić za listino.

DUNAJ 20. (Izv.) V državnem zboru je danes vložil prof. Mandić nujni predlog za podporo istrskim občinam Dekani, Marzette in Podgrad, ki se bile občutno prizadete po zadnji toči.

Ogrska obstrukcija.

BUDIMPEŠTA 20. Danes je se v zbornici nadaljevala tehnična obstrukcija. Opozicija je predlagala tajno sejo; vladna večina se je kompaktno odstranila z dvorane, tako da je onemogočila sklepčnost tajne seje. Ob 3 je pričela javna seja, na kateri je prišlo do ostrih konfliktov med Justhovi in pristajali vladne stranke. Do skrajno burčnih prizorov je prišlo koncem seje med predsednikom Jankovitchem in obstrukcijskimi. Pri zaključitvi seje ob 4 popoldne je opozicija glasno klicala: „Tako je prav! Odgovor dajte jutri“.

Demisija predsednika ogrske zbornice.

BUDIMPEŠTA 20. Predsednik ogrske zbornice Navay je podal svojo demisijo. Zatrjujejo, da hoče vladna večina kandidirati bivšega ministrskega predsednika Štefana Tisza za zborničnega predsednika.

BUDIMPEŠTA 20. (Izv.) Člani vladne stranke so odločeni dovoliti, da traja jurisnja seja ogrske zbornice pozno v noč, samo da se omogoči izvolitev grofa Štefana Tisza za predsednika ogrske poslanske zbornice.

Nemški poslanec Dobernig o trijalizmu.

CELOVEC 20. (Izv.) Na današnjem zborovanju tuk. nemškega političnega društva je govoril med drugimi tud posl. Dobernig. Razpravljal je Nemcem za dolgo in široko o trijalizmu in njega pomenu za monarhijo. Dobernig je izjavil, da morajo Nemci, zlasti alpski, najstrožje in z največjim zanimanjem zasledovati jugoslovansko vprašanje, ki je sedaj postalo za celo monarhijo skrajno resno. Rešitev tega vprašanja od strani Nem-

cev tiči v tem, da Nemci kolikor možno ojačijo centralizem.

Nadalje je posl. Dobernig poudarjal, da nasprotuje kot Nemec jugoslovanskim težnjam, nikakor pa ne more odobrati madjarskega nasilja na Hrvatskem.

Domobranski minister Fridrih Georgi in srednješolska mladina.

LJUBLJANA 20. (Izv.) V soboto je bilo tekmovalno streljanje srednješolcev na vojaškem streljišču. Streljanju je prisostvoval tudi domobranski minister Georgi, ki je po končanem streljanju nagovoril dijake in se je med drugim izjavil:

„Piemenito navdušenje vseh prebivalcev Ljubljane v teh dneh, pokazati armadi in prihitelim strelcem gorskih polkov svoje simpatije, jamči, da tudi mladi strelci ne bodo v bodočnosti ravnali drugače“. Končno je še pristavil minister, da družji strelni pouk v disciplini in skupnem delu za skupni cilj ubožne in bogate, brez razlike narodnosti, s čemur se najbolj uresničuje rek našega sivega vladarja: „Z združenimi močmi!“ Ako svojemu navdušenju daste duška na eden ali drugi način, vedno pričate, da bidejo v tej deželi in v tem mestu samo cesarju zvesta srca.“

Po končanem govoru domobranskega ministra so zadoneli navdušeni živjoklici vladarju, med tem ko je godba gorskih polkov zaigrala cesarsko pesem.

Ministrska kriza v Srbiji.

BELGRAD 20. (Izv.) Pogajanja med staro in mladoradikalci v svrhu sestave vladne koalicije se uspešno nadaljujejo. V političnih krogih že kolportirajo različne ministrske liste. Sedanji ministrski predsednik in vnanji minister dr. Milovanović naj bi takoj odstopil in Pasić naj bi zopet prevzel vodstvo srbskega kabineta, v katerega bi vstopili 3 mladoradikalci.

Angleški princ ponesrečil.

DUNAJ 21. (Izv.) Iz Gmunden prihajajo privatna poročila, da je baje angleški princ Jurij Viljem Cumberland ponesrečil na svoji avtomobilski vožnji proti Kopenhagenu. Nezgodna se je dogodila pri vasi Næckel.

Učiteljsko gibanje na Tirolskem.

MERAN 20. (Izv.) Napredno tirolsko učiteljsvo je osnovalo učiteljsko Zvezo, ki ima namen se bojevati proti klerikalnemu vplivu v ljudskem šolstvu.

Železnica Aržana—Bugojno.

ZADER 20. (Izv.) Inženirji so končali s trasiranjem železnice proge Aržana—Bugojno.

Smrt poljskega pisatelja.

VARSAVA 20. Včeraj je umrl tu v 65. letu poljski pisatelj Aleksander Glowacki, znan pod psevdonimom Boleslav Prus.

Ženska volilna pravica na Švedskem.

STOCKHOLM 20. Prva zbornica poslancev je zavrgla vladno predlogo o uvedbi ženske volilne pravice za parlament. Druga zbornica pa je predlogo sprejela. Začasno je ženska volilna pravica na Švedskem pokopana.

Avtomobilska nezgoda.

PARIZ 20. Avstrijski podanik Ivan Wertheimer in dva francoska rentierja, Rousset in Grandjean, so napravili z avtomobilom zlet v pariško okolico. V gozdu pri Meauxu pa se je avtomobil prevrnil.

„To Vas ne briga! S tem, da me umorite, poplačam svojo krivdo in Vam nisem ničesar več dolžna.“

„Dobro,“ je dejal Dixmer, „počakam Vas.“

In odšel je v sosednjo sobo.

Genevieve je pokleknila pred Mauricevo sliko in se z obema rokama tiščala za srce, ki ji je hotelo počiti.

„Maurice,“ je dejala tiho, „odpusti mi. Nisem pričakovala, da bom srečna, toda sem, da te osrečim. Maurice, ugrabljam ti srečo, ki je bila tvoje življenje; odpusti mi svojo smrt, moj nad vse ljubljani.“

Iz svojih dolgih las je odstrigla koder, ga ovila okoli vijoličnega šopka, ki ga ji je zadnjič prinesel Maurice, ter ga položila pod sliko.

„No, ali ste pripravljeni?“ je vprašal Dixmer.

„Da!“ je šepetala Genevieve. „Oh, saj je še časa, madama“, je odvrnil Dixmer; „meni se ne mudi!“ Sicer se Maurice kmalu vrne, in veselilo bi me, ako se mu bom mogel zahvaliti za gostoljubnost, ki Vam jo je izkazal!

Genevieve je vztrajala ob strašni misli, da bi se njen ljubimec in njen soprog utegnila srečati.

Urno je vstala in dejala:

„Dobro je, pripravljena sem!“ (Dalje.)

PODLISTEK

Vitez iz Rdeče hiše.

(Le chevalier de Maison Rouge).

Roman iz časov francoske revolucije. — Spisal Aleksander Dumas star.

„Da, ljubi otrok,“ je natičjeval strojar, „jaz sem; morda ste menili, da me ni več v Parizu; toda ne, ostal sem. Dan pozneje, ko sem zapustil dom, sem se zopet vrnil in našel kupček pepela. Vprašal sem po Vas, nihče Vas ni bil videl. Iskal sem Vas povsod, in mnogo truda me je stalo, da sem Vas našel. Priznavam, nisem verjel, da ste tu; toda slutil sem, in, kakor vidite, sem prišel sem. Glavna stvar je, da sem tu in da ste Vi tu. Kako se počuti ljubi Maurice? V resnici, trdno sem prepričan, da ste mnogo trpeli. Vi, taka pristaška kralja, ste bili prisiljeni živeti pod streho tako fanatičnega republikanca.“

„Moj Bog!“ je šepetala Genevieve, „moj Bog, usmili se me.“

„Sicer pa,“ je nadaljeval Dixmer in gledal naokoli, „sicer me tolaži, moja ljuba, da imate tu tako stanovanje in da ste le malo trpeli vsled izгона, kakor se zdi.

Odkar nam je pogorela hiša, sem se potepal okoli, kakor je nanesel slučaj; brez premoženja sem stanoval po kletah, spal sem na dnu ladij, tuptam tudi po kloakah, ki se izlivajo v Seino.

„Gospod!“ je vzkliknila Genevieve.

„Tu vidim lepo sadje; večkrat sem pogrešal sladkih reči in bil sem večkrat brez kosila.“

Genevieve je ihtel zakrivala obraz s svojo roko.

„Pribogu, izgnanec se ne spreha pa Parizu tako brezskrbno, kakor lepa, mlada ženska, in jaz nisem imel sreče, da bi poznal gorečega republikanca, ki bi me lahko skrival pred svetom.“

„Gospod, gospod,“ je vzklikala Genevieve, „imejte usmiljenje z menoj! Saj vidite, da umiram.“

„Seveda vsled razburjenja, razumem; bili ste zelo vznemirjeni radi mene; toda potolažite se, sedaj sem tukaj, vrnil sem se, in ne ločiva se nikoli več, madama.“

„Oh, Vi me umorite!“ je vzkliknila Genevieve.

Dixmer jo je pogledal z groznim nasmehom.

„Umoriti nedolžno žensko! Oh, kaj govorite vendar? Skoro bi bili kmalu ob pamet vsled bridkosti, ki Vam jo je prizadevala moja odsotnost.“

Wertheimer in Grandjean sta na licu nesreče obležala mrtva, Rousset je bil lahko ranjen.

Italijansko-turška vojna

Iz Turčije ignani Italijani.

CARIGRAD 20. Turška vlada je predložila nemškemu poslanstvu zaznamek 96 Italijanov, katere je sklenila izgnati iz turškega ozemlja. Med izgnanci se nahajajo: vicekonzul Lori, podestá dr. Monaro, inženir Denari in brata Castelli, trgovca iz Nogare.

CARIGRAD 20. Ministrski svet je sklenil izgnati vse italijanske podanike iz turškega ozemlja, izvzeti so le železniški uradniki, duhovniki in vdove. Izgnancem je dovoljen 14 dnevni rok za ureditev njihovih privatnih razmer.

ATENE 20. (Izv.) Iz Smirne je bilo izgnanih mnogo tisoč Italijanov in sicer večinom delavcev in trgovcev, ki izgube vse svoje premoženje. Parnik avstrijskega Lloydja „Stiria“ je pripeljal snoči 320 takih italijanskih izgnancev v grško pristanišče Pirej. V celem je bilo iz Smirne izgnanih okrog 1200 Italijanov.

Italijansko vojno brodovje v Egejskem morju.

ATENE 20. (Izv.) Italijansko brodovje križari pred Kiosom in Mitlenami. Oba otoka bo najbrže zasedlo.

CARIGRAD 20. (Izv.) Italijansko brodovje so videli včeraj pred Kiosom. V Smirni so slišali po noči živahno streljanje topov.

Turško brodovje.

RIM 20. (Izv.) Turško bojno brodovje se je postavilo pred Dardanele. Turki se madejajo, da italijansko brodovje ne bo več napadlo Dardanel.

Novi mirovni predlogi.

BERLIN 20. V diplomatskih krogih se pečuje sedaj veliko s predlogom nemškega poslanika v Atensih pl. Wangenhelma, ki priporoča Turčiji, da naj odstopi Tripolis šejku Senusov. Šejku naj se pa da obenem garancija, da nato s priklopitvijo Tripolisa k Italiji ne bo prav nič trpelo mohamedansko prebivalstvo zaradi mohamedanske vere. Na ta način bi bila Turčija desinteresovana in bi bilo mogoče doseči sporazum.

Boj na Ogrskem.

Ogrska kriza se je zopet poodstrila tako, da zadobiva značaj akutnosti. Vsa prizadevanja v svrhu pomirjenja, ali vsaj v dosego premirja med vlado in njeno večino na eni in opozicijo na drugi strani so ostala brezuspešna. Ako se ne zgodi v zadnji hip kak čudež, pričakovati je v ogrsko-hrvatski zbornici in v vsej politični javnosti velikih viharjev in pretresljivih dogodkov. Na obeh straneh mobilizirajo vse svoje moči. Politični poveljstvi na obeh straneh ukrepa vse predpriprave za ta srčiti boj radi — brambene predloge? O ne! Brambeno vprašanje je bilo pač vidni začetni znak za težki in dolgotrajni boj med Budimpešto in Dunajem. V sedanjem velikem boju med vladno večino in opozicijo na Ogrskem gre pa za nekaj drugega, večjega in za bodočnost Ogrske usodnega! Jako primerno karakteristično o vzrokih in ciljih tega boja podaja „Neue Freie Presse“ v svojem nedeljskem uvodniku: Predsednik zbornice Navay polaga svojo čast. Na njegovo mesto ima prišel grof Štefan Tisza. A to pomenja viharje. Ves, tekem časa nabrani srd opozicije proti temu možu utegne izbruhniti že povodom njegove izvolitve predsednikom zbornice. Vse drugo, kar je v tej zbornici, postane postranska figura in resnična boritelja bosta: Tisza in Justh. Dosej sta bila zakrita za zavesami strank, sedaj pa stopita v ospredje, da se borita — kakor v Iljadi — mož proti možu. Aristokracija, podprta po izročilih stoletij, in pa demokracija se svojo vero v bodočnost, stavljata v boj svoje najboljše boritelje. Brambeni zakon stopa v ozadje, ker ima bojno orožje odločiti o nečem višem: ali naj se ohrani gospodstvo malega števila, ali naj zagospodujejo mnogi številni?!

Mislamo, da je podal dunajski list dobro karakteristiko tega boja. Ali, v še boljše razumevanje bi mi ta boj označili kakor boj med njimi, ki hočejo ohraniti volilni red s privilegiji za aristokracijo in židovsko plutokracijo, in med njimi, ki hočejo volilno pravo demokratizirati in popularizirati. Grof Štefan Tisza je prvoborilec onih redkih, ki si po svojem rojstvu, stari fevdalni tradiciji in pa bogatstvu prisvajajo pravico, da vsiljujejo vsej deželi svojo voljo; vodja opozicije Justh pa bi hotel pripomoči volji širokih mas do veljave.

Ni treba praviti, kateri strani moramo mi Slovani v monarhiji želeli zmage. Ali Tiszi? Odgovor na to vprašanje nam daja že vsa dosedanja žalostna usoda narodnosti na Ogrskem in daja nam ga mučeništvo Hrvatske! Boj za zrušenje Tiszine klike je boj proti starim brezsrčnim tlačiteljem in preganjalcem Slovanov na Ogrskem, proti nosilecem zločinskega zistema, ki duši v Hrvatski sleherni svobodni dih.

Tudi Justh je Madjar. To vemo in se ne smemo varati. Justh je celo navdušen Madjar, ki gotovo hrepeni po veličini in slavi svojega plemena. Ali Justhu je treba priznavati obenem nekaj, česar bi zastoniškal v vrstah visoke aristokracije Tiszinega kalibra in proslule madjarske, ali pa slovansko-odpadniške gentry, tistega nižjega, gospodarsko propalega plemstva, ki prosti-tuir politično življenje, ker išče v njem viro za svojo ekzistenco, ki naj je obvaruje pred grozečim polomom. Justh je pošten, jeden onih, ki si je tja preko madjarskega moralnega močvirja ohranil politično poštenje. To spričevalo mu je dal — kakor poroča slovaški „Slovenski dnevnik“ — tudi znani madjarski sociolog Oskar Jász, ki je sam velik političen poštenjak, naravnost fanatik resnice in pravice, radi česar odkrito, dosledno in brezpogojno obsoja vso politiko nasilstev proti narodnostim in še posebno tudi madjarski režim na Hrvatskem, ki mu prorokuje neizogiben polom na škodo in sramoto Ogrske. Jász je tako-le karakteriziral Justha: Ni naiven, kakor mu očitajo njegovi nasprotniki. On je iskren, odkrit. Naiven je samo v toliko, v kolikor je naiven vsak iskren in pošten človek. Naši (madjarski) politični sleparji proglašajo za naivnega vsakega poštenega človeka, nepristopnega korupciji in prevarit! Tudi mene (Jász-ja namreč) so proglasili za naivnega teoretika!

Po spričevalu poštenjaka - sociologa Jásza si stojte torej v sedanjih bojih na Ogrskem drug proti drugemu: politični sleparji na eni in iskreni in poštenti ljudje na drugi strani. Mi Slovani moramo želeli zmago tem poslednjim že iz razloga, ker boj s poštenim nasprotnikom ne ubija in ne zastruplja. A še veliko više nad tem je drugi razlog: gre tu za veliko idejo, za idejo demokratiziranja političnega življenja na Ogrskem. Tiszina klika je nositeljica azijskih tradicij na Ogrskem, demokratizacija pa bi ogrsko politično življenje primaknila bliže k evropskim običajem.

Uveljavljena volja njih, ki sami trpe, delajo in vstvarjajo, bi ustvarila gotovo vse drugačno razpoloženje nasproti naporom narodnosti po svobodi, nego pa vlada med njimi, ki jim je politika vprašanje ezistence, ki jih sovraštvo do družih narodnosti — hrani!

V velikem močvirju madjarske korupcije se ljudje Justhovi svojstev tem lepše pojave. In iz srca moramo želeli toliko v interesu slovanskih mučnikov kolikor tudi Madjarov samih, da bi v tem boju za demokratiziranje in proti tistemu velikemu in malemu plemstvu, ki se kakor parazit redi na deblu javnega življenja, Justh ostal visoko vzravnán, z neupogljivim hrbiščem in odklanjajoč vsak kompromis med minolostjo goljufij in korupcije in med vero demokracije v bodočnost.

Vsakako imamo Slovani dovolj razloga, da z napeto pozornostjo sledimo boju: Justh contra Tisza!

Nadomestna deželnozborka volitev v Puli.

Pula 19. maja.

Pripravljalni odbor za predstoječo deželnozborsko volitev je po večkratnih sejah sklenil, da se za to volitev proglasi kakor kandidat g. dr. Matko Laginja. Današnja seja, ki se je vršila ob 11. uri predpoldne, je imela le formalen značaj. Odločitev je padla že pred tremi dnevi. Bilo je neprimerno število kandidatov, ali zmagala je ideja — razuma. Dr. Matko Laginja uživa v vsej Istri veliko popularnost, a to ne samo v narodnih krogih. Nikdo doslej še ni užival toliko ugleda in spoštovanja tudi v vladnih in vojaških krogih.

Kakor znano, je dr. Laginja že član deželne zbornice in odstopi v slučaju izvolitve v Puli svoj sedanji mandat drugemu.

Ko je „Edinost“ zadnikrat poročala o onem zaupnem sestanku, je dotična notica v izvestnih hrvatskih krogih napravila neugoden utis, češ, da sestanek ni bil za javnost. In glej, Italijani so se zbalji že tega sestanka. O tem priča ne le javnost, ampak tudi novinstvo. Od časa poloma na občini so ti popolnoma brez glave in ostanke italijanske, liberalne stranke sploh ne vedo, kaj bi storili: ali naj postavijo kandidata ali ne? Generali so v zaporih, denarja pa — ni. Socijalni demokratje pa so z zadnjim štrajkom doživeli tak poraz, da bržkone ne bodo kandidirali in tudi ne bodo glasovali ne za enega, ne za drugega. Kakor vse kaže, je torej hrvatski stranki zmaga zagotovljena. Zato pa: na delo!

Domače vesti.

Bosenski deželni načelnik general Potiorek je včeraj ob 6.30 dospel z brzovlakom južne železnice v Trst. Tu je obiskal namestnika, princa Hohenlohe ter se ob 10.30 s parnikom „Dalmat“ odpeljal v Metković.

Grški kralj Jurij dospe danes v strogem inkognitu z jahto „Amphitrite“ v Trst, od kjer se poda v Kodanj, k pogrebu dankega kralja Friderika VIII.

Junaštva socijalnih demokratov. Za minolo nedeljo je sklicala krajna skupina zidarjev NDO javen shod v „Konsumnem društvu“ na Kolonkovcu. Socijalni demokratje so nato sklicevali vse teden tajne sestanke in se pripravljali, dobro vedoči, da je skupina zidarjev NDO v zadnjem času močno narasla in da bi jim shod v Kolonkovcu veliko škodoval, ker bi se zidarji, čim bi čuli resnico, pridružili organizaciji, ki je prava organizacija za slovensko delavstvo. Privlekli so na shod delavce vseh strok — železničarje, tiskarje, zidarje, čevljarje, prodajalce žganja, regnikole itd. torej vsi socijalni demokratje, ne samo zidarji, so bili alarmirani. Bili so se, da bi kolonkovcu zidarji ne slišali resnice, zato so pa sklenili razbiti shod, ali pa odvzeti predststvo. Ni čuda, da se jim je to posrečilo, saj so apelirali in vabili vse svoje člane italijanske, slovenske in nemške narodnosti, med tem ko je vabila NDO na shod samo zidarje in so tudi samo zidarji prišli. Ko je tajnik NDO Brandner, pozdravivši navzoče, hotel naznani, da se g. dr. Rybář shoda ne more udeležiti, ker je bolan, je med socijalisti nastal velik krik; grozili so in dvigali pesti, tako, da govornik ni mogel niti opravičiti odsotnosti državnega poslanca. Na to je govoril soc. dem. Regent, ki ne more stvarno govoriti in dokazovati, ampak samo hujskati in spravljati osebnosti na dan. Sicer se je že večkrat pohvalil, da zna grško in latinsko, da je poet, pisatelj in bogve še kaj, in tudi pri tej priliki se je postavil na noge, da zna bolje slovensko govoriti, nego pa vsi gospodje v „Narodnem domu“ in NDO. Prizadeva si ta zviti mož, da govori prav solzno, hoče biti navdušen in misli, da govori iz srca! In ravno to siljenje je tako anipatično. Možiček je obkroval dr. Rybářa, „Edinost“, dr. Mandiča, dr. Kisovca, prof. Mandiča, Brandnerja in sploh vse, ki razkrinkujejo te čudne branitelje slovenskega delavca. Prav jokaj je, ko se je spomnil prijateljev, ki jih je imel in ki so mu vsi pokazali hrbet, ker je protinaroden in odobrava Puecherjeve nastope proti šolam Ciril-Metodove družbe, ker se nahaja v družbi onih, ki slovensko delavstvo le izkoriščajo v svoje strankarske in politične namene. Ko je končal in je Brandner zahteval besedo, je Regent, sluteč, da njega in socijalno demokracijo pokaže v pravi luči — je takoj velel predsedniku: Brandnerju se ne sme dati besede! Ko pa je Brandner stopil na mizo ter odločno protestiral proti temu, ker je shod javen in se mora podeliti vsakemu besedo, se je zapodila proti njemu nahujskana družba, ga vrgla z mize na tla in ga suvala s pestmi in nogami. Da ga niso pristaši NDO osvobodili in branili, bi ga bili suroveži gotovo hudo poškodovali, kajti bili so na to pripravljeni, to je bil njih namen. Sicer pa je dobil Brandner vseeno precejšnje poškodbe po nogah.

To so socijalni demokratii! In taki ljudje si še upajo govoriti, da se bojujejo za povzdigo slovenskega delavstva. Ti ljudje naj bi bili zastopniki delavstva naše krvi, slovenskega delavstva!! Ne! Njim gre le zato, da ustrezajo italijanskim sodrugom, ki pa so samo po imenu socijalni demokratje, v resnici so pa najhujši nacjonalisti!

Zidarji! Videli ste, kakšnih sredstev se poslužujejo! Trpeli ste mnogo radi njih. Zato se vendar enkrat spametujte! Ne bodite v zapreko razvoju slovenskega delavstva, ampak pristopite vsi do zadnjega k „Narodni delavski organizaciji“, ki jej je namen, da brani pred nasprotniki vas, slovenski zidarji, kakor vse druge slovenske delavce.

Lagati ne zna. Kakor je čitateljem znano, je za 12. t. m. sklical Jože Kopač železničarski shod v Kanalu, katerega se pa po priznanju njegovega zaupnika v Kanalu ni udeležil iz gloje strahu pred zastopnikom centrale ŽJŽ. iz Trsta. — Za sodruga Kopača, ki sam kriči po progi, da zastopa svetovne ideje, je bil to hud poper, katerega ni mogel mirno preboleti. Radi tega je pograbil za pero, zbral vso svojo modrost in odgovoril v svojem „Železničarju“ od 15. t. m., da se ni mogel udeležiti shoda v Kanalu radi tega, ker je v soboto 11. t. m. prišel iz Dalmacije in bi bil moral isti dan prisostvovati občnemu zboru „Vzajemnosti“ v Nabrežini.

Ker ima Kopač tako pičlo število organiziranih železničarjev, da bi ne bilo niti 5%, železničarjev čitalo njegovega praznega izgovora, je čutil potrebo, da se tudi v „Zarji“ po robu postavi in tako svojo častitljivo osebnost popolnoma opere. Toda Jože Kopač je ostal in je še vedno tisti, kakor je bil pred 15 leti. Družega se ni na njem spremenilo kakor to, da je postal starejši in s starostjo, kar je samo ob sebi umevno, tudi grozno pozabljiv. Dne 18. t. m. je napisal v „Zarji“ nekaj o neki osovski baharji in da se radi tega ni mogel udeležiti železničarskega shoda v Kanalu, ker je imel ženo za smrt bolno in se je moral takoj potem, ko mu je žena okrevala, v Dalmacijo odpeljati.

Torej po „Železničarju“ je prišel Kopač 11. t. m. iz Dalmacije, a kakor piše „Zarja“,

se je šele odpeljal 12. t. m. v Dalmacijo. Kedar torej laže?

Jože, Jože, od 15. do 18. majnika lje samo 3 dni in vendar nisi dvakrat enako pisal o eni in isti stvari. Po kranjsko se to pravi lagati.

Srečna stranka, ki ima take brihtne politike v svoji sredi. Vsi tisti pa, ki imajo ovsene, koruzne in ajdove možgane, morajo zlasti pred teboj pod klop. Ako pa Jože Kopač ravno želi, mu pa tudi lahko povem, kje se je nahajal v nedeljo, dne 12. t. m., to je takrat, ko se je po njem napovedani shod vršil v Kanalu.

Ivan Jaklič. **Mizarska dela za stavbo šola dr. Sv. C. in M. pri Sv. Jakobu.** Družba sv. Cir. in Met. razpisuje mizarska dela za notranjo opravo za novo šolsko stavbo v Trstu. Interesenti naj se zglase v pisarni družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani „Narodni dom“, ob delavnikih od 4. do 6. popoldne, kjer dobe potrebno pojasnilo glede števila in velikosti posameznih objektov. Na pisarne oglase se bodo dajala tudi pismena pojasnila. Oferi se imajo položiti v družbeni pisarni vsaj do 26. maja. — Vadij znaša 10%, ter ga ima isti, ki mu bo izročeno delo, položiti v pisarni družbe sv. C. in M. v 3 dneh po prevzetju dela.

Vodstvo družbe sv. C. in M. v Ljubljani 18. 5. 1912.

Jugoslovanski kongres. Odbor političnega društva „Edinost“ je prejel od dalmatinskega dež. glavarja, drž. poslanca in predsednika dalm. kluba Vicka Ivčevića sledeče pismo:

Dunaj, 18. 5. 1912.

Ugledni odbor!

Vaše velenjeno pismo, ki poudarja primernost, da bi se v Trstu obdržal sestanek Jugoslovancev v svrhu posvetovanja o skupnih višjih interesih, je došlo v moje roke šele pred par dnevi; ker me ni našlo tukaj, pa je bilo poslano v Zader, kjer me tudi ni našlo, dokler mi ni bila zopet poslano na Dunaj. Zato je pismo ostalo dosedaj brez odgovora.

Poslanec „Dalmatinskega kluba“ priznava, da bi skupno posvetovanje o skupnih interesih moglo biti koristno in da bi bilo primerno, prirediti v Trstu sestanek, ako bi vse skupine pristale na to.

Izvolite sprejeti izraz mojega odličnega spoštovanja

udani

Ivčević.

Kaj vse prenašajo kranjski Slovenci! Poročajo nam: Minulo nedeljo popoldne je šla večja družba tržaških izletnikov skozi vas Gorenja Branaica (podobna Erzelj) in so videli pri tem, da snemlje nek človek z zida krajevno tablo. Tržačani so se ustavili in vprašali, kaj to pomenja? V pojasnilo so dobili odgovor, da je okr. glavarstvo v Postojni naložilo županu, da mora odstraniti samoslovensko tablo in jo nadomestiti z dvojezično. Tržačani so nato začeli protestirati in klicati, da je to škandal, če se na tak način postopa s Slovenci na njih lastni zemlji. Nabralo se je takoj polno vaščanov, ki so dajali Tržačanom prav; samo neki mož je menil: Kaj hočete, če je župan dobil od okr. glavarja tak ukaz, ga mora tudi izvršiti. No, konecno so Tržačani dosegli, da je tabla ostala na svojem mestu. Za koliko časa, to je seveda drugo vprašanje.

Tako naše poročilo. Temu nasproti moremo mi ugotoviti, da določanje jezika krajevnih tabel spada edino le v kompetenco občin in nima okrajno glavarstvo pri tem absolutno nikake pravice do utikanja. Zato tudi vidimo, da imajo naše občine v Istri edino-le slovenske, oziroma hrvatske krajevne table in ne prihaja kakemu okr. glavarju niti od dajec na misel, da bi se spotikal nad tem. Tudi na Koroškem na pr. dosedaj še nismo čuli, da bi bil kak okr. glavar naročil temu ali onemu nemškutar-skemu županu slovenske občine, da mora izključno nemške napise nadomestiti z dvojezičnimi. A kaj bi rekel šele župan kake Gornještajerske občine, ako bi mu okrajni glavar naročil, da mora odstraniti nemške krajevne table in jih nadomestiti s slovensko-nemškimi! Bržkone bi rekli takemu okr. glavarju, da je znorel! Le na Kranjskem si smejo nemški birokratje dovoljevati vse, kar jim pada v glavo. Mi res ne vemo, ali naj bi bolj občudovali predrznost okrajnega glavarja, ki se upa izdajati take protizakone ukaze, ali pa pohlevnost župana, ki jih izvršuje! Sicer se je pa, če se prav spominjamo, svoj čas že Kranski deželni odbor potegnil za samoslovenske krajevne table. Zato bi bilo želeli, da bi ljubljanski listi občine poučili, da imajo le one same, in ne okrajni glavarji, pravico, določati jezik krajevnih tabel.

Vojna ladija „Zara“ je dospela včeraj v Trst s kadeti ces. in kr. vojne mornarice, ki se nahajajo na učnem potovanju.

SOKOLsko za gospode in dame, točno in modno blago priporoča KAREL KOCIAN, : : tovarna sukna : : v Humpolcu (Češko). : : blago, sukna : : Uzorci franco. : :

Hočete imeti dobro obleko in po ceni?

Obrnite se zaupno v skladišče izgotovljenih oblek **Armando Levi**, Trst, ul. Carducci 32 vogal Santorio

Barkovljanska društva, pevsko društvo „Adrija“, podružnica C. M. D. in odsek „Sokola“, so priredila v nedeljo v barkovljanskem „Narodnem domu“ veselico v korist ubožni slovenski šolski mladini barkovljanski, in reči moramo, da je ta veselica uspela v vsakem oziru kar najboljše. Lepi dan in gotovo tudi blagi namen prireditve je privabil v prijazne prostore „Narodnega doma“ toliko občinstva, da je primanjlovala prostora in prireajoča društva so poskrbela, da vsemu temu mnogobrojnemu občinstvu ni manjkalo zabave.

Glavni del sporeda je bil na ramah pevskega društva „Adrija“, ki je i s svojim mešanim i moškim zborom, okteti in solisti pokazalo, kako vneto in resno goji lepo pesem. Podrobnejše ne bomo ocenjevali posameznih točk, rečemo naj le v splošnem, da je društvo lahko ponosno na svoj napredek in da zasluži odkritega priznanja za svoj res hvalevreden nastop. Tupatam bi bili želeli pri nekaterih točkah morda nekoliko živahnjega tempa, v ostalem pa, kakor rečeno: vsa čast pevcem in pevovodji. Z dvema baritonskima solotočkama je nastopil kot ljub gost g. Gergič in dosegl z njim lep uspeh. Z izredno prisrčnostjo pa je pozdravilo občinstvo na odru g. Janovo, ki je žela za svoje ljubko petje burno odobravanje. Poklonjena sta ji bila dva lepa šopka.

Ko je ženski zbor odpel H. Volaričev „Divjo rožico“, sta bila podeljena dva krasna šopka vrlima Adrijancema g. Zori Ražmovi in g. Rafaeli Krošeljnovi v priznanje za njih toliko požrtvovalno sodelovanje v korist društva.

Prave viharje smeha je vzbujala nato enodeljanka „Medved snubač“, v kateri so nastopili člani našega tržaškega gledališča: g. Janova in gg. Rajner, Podkrajšek in Požar, katerim je treba priznati, da so izborno izvršili svojo nalogo. Vrzeli med posameznimi točkami sporeda je izpolnil g. Martelanc z igro na glasovirju.

Po končanem sporedu se je razvila ob srečlovi in drugih takih zabavnih stvareh prav vesela zabava, in mestno občinstvo je le obžalovalo, da je vse prehitro prišel čas, ko je bilo treba vloviti „zadnji tramvaj“. Pohvalno naj omenimo tudi gostilniško postrežbo, za šalo pa morda tudi to, da so Barkovljani res pravi tički, kajti udomačili so celo divje zverine; imeli smo namreč priliko pokusiti izborni „volčji“ sir. Vsekakor pa bi bilo želeli, da si gostilna nabavi vsaj za take prilike nekoliko več oprave, miz in stolov, kajti v nedeljo marsikdo ni mogel dobiti prostora pri mizi.

Prireditve je uspela, kakor smo že rekli, gotovo v vsakem oziru kar najboljše in prepričani smo, da bo pomagala marsikateremu ubogemu otroku do prepotrebne obleke; pokazala pa je obenem, da imajo tržaški Slovenci, zlasti pa naši vrlji Barkovljani res svoje srce na pravem mestu, da radi in mnogo žrtvujejo za svoj mili slovenski narod. Cast jim!

Na blejsko jezero napravi izlet „Trg. izobraževalno društvo“ v nedeljo, dne 26. majnika. Odhod ob 7.30 zjutraj brzovlakom Prihod nazaj ob 11. zvečer. Cene: član (in njih družine) plačajo K 7 za tja in nazaj (za vsako osebo), nečlani K 10.72. Ker moramo najdalje do 22. t. m. vedeti število udeležencev, prosimo, da se oni, ki se želi se udeležiti izleta, nemudoma prijavijo pri blagajniku „Trgovsko-obrtna zadruga“ ulica S. Francesco. Izlet se bo vršil v vsakem vremenu, a le tedaj, ako se oglasi vsaj 30 udeležencev.

K slavnosti razviti zastave šentjakobške Citalnice dne 2. junija so se nadalje prijavila sledeča br. društva: 12. Lipa, Bazovica, dep. z zastavo. 13. Samo, Brtoki, korp. 14. Slava, sv. M. Magd. sp. korp. z zastavo. 15. Gaj, Bane, korp. 16. Hajdrih, Prosek, korp. z zastavo. 17. Nabrežina iz Nabrežine, dep. z zastavo. 18. Sv. Ivanski cerk. pevski zbor, korp. 19. Bratno pevsko društvo „Prešeren“, Boljunec, dep. z zastavo.

Izlet gostilničarjev v Postojno dne 30. majnika 1912. Naznanja se izletnikom, da stane vožnja za 30 oseb skupno brzovlakom 7-16 K iz Gorice v Postojno tja in nazaj K 8-80 za osebo in za izletnike istim brzovlakom iz Nabrežine iz Postojne tja in nazaj za 30 oseb skupno kron 5-60 za osebo.

Prijave, zneskom K 12-80 iz Gorice in K 9-60 iz Nabrežine sprejeto do 24. maja 1912 sledeči poverjeniki: Anton Mikuž Sv. Lucija ob Soči, Ivan Straus Podbrdo, Ivan Šapla Šturje Ajdovščina, Josip Grbec Sežana, Fran Nemeš Nabrežina.

Voznopoštne pošiljke za c. kr. poštne urade v Turčiji se vsled odprtja Dardanel zopet normalno pošiljajo.

Tržaška mala kronika.
Trst, 18. maja.

Zopet ozdravel. Trgovec Levi, ki je bil, kakor znano, dne 21. m. m. z nožem napaden v svojem skladišču v ul. Stazione, je po 28dnevem bivanju v bolnišnici ozdravel toliko, da je mogel zapustiti bolnišnico.

Velika nesreča. Včeraj ob 5 zjutraj se je 23letni brivec Umberto Stecker iz Zadra v družbi dveh prijateljev vračal na kolesu z nekega zleta. Na škedenjskem klancu je na nekem ovinku Stecker padel s

kolesa nad 10 m globoko v spodaj ležeče lesno skladišče. Mladič je pri tem dobil mnogo ran, med temi nekatere nevarne. Spravili so ga v bolnišnico.

Petindvajset kazni ima že na hrbtu 39letni Ivan Rački, ki je rodem Tržačan, pristojen pa v Delnice na Hrvaškem. V Trstu je v zadnjem času prenočeval v ljudskem prenočišču v ul. G. Gozzi. Leta 1900 ga je izgnala politična oblast, pozneje pa je bil obsojen pri tržaškem deželnem sodišču na 16 mesecev ječe zaradi razžaljenja veličanstva in nedovoljenega povratka. Bil je po dosluženi kazni izgnan iz vseh dežel, ki so zastopane v dunajskem državnem zboru.

Včeraj zvečer ob poli 12 pa je bil Rački aretiran v ul. Barriera vecchia, ker ga je neki stražnik spoznal. Rački se je z vso močjo uprl stražniku in ga poleg tega začel zmerjati na vse mogoče načine. Bilo je treba več stražnikov, da so ga ukrotili. Ko so ga pripeljali na glavno policijo, se je na hodniku pred sobo inspekcijskega uradnika zopet izrazil žaljivo o osebi vladarja. Račkoga so prepeljali v preiskovalni zapor deželnega sodišča.

Koledar in vreme. — Danes: Feliks, spoznavalec — Jutri: Julija, devica. Temperatura včeraj ob 12. opoldne + 20.0 C°. — Vreme včeraj: Toplo.

Vremenska napoved za Primorsko: Neizpremenjeno. Zmerni vetrovi.

Izpred sodišča.

Obsojeni agenti Austro-Amerikane.

Pred nekaj leti so agentje Austro-Amerikane z različnimi obljubami tudi mnogo naših ljudi iz Istre, bližnje okolice in Krasa izvalili in pregovorili, da so se izselili. Obľubovali so jim vse zlate gradove in mnogo istrskih kmetov, ki niso imeli denarja, da bi se izselili, so se zadolžili vsled tega na beraško palico. Proti raznim agentom „Austro-Amerikane“ se je konečno nabralo toliko materijala, da je državno pravdnštvo proti Omeru Cosulichu in Emiliju Tomšiču dvignilo obtožbo radi goljufije, odušitva in nagovarjanja k iseljevanju, proti Antonu Medvedu, Ivanu Tomšiču k iseljevanju. Minuli teden se je proti obtožencem vršila kazenska razprava, ki je trajala štiri dni; v soboto je bila proglašena razsodba, s katero sta bila Omer Cosulich Emilij Tomšič oproščena goljufije in odušitva, a obsojena radi nagovarjanja k iseljevanju: Omer Cosulich na šest tednov in Emilij Tomšič na tri tedne strogega zapor. Anton Medved je bil obsojen na pet dni strogega zapor, dočim je bil Ivan Tomšič oproščen.

Porotno sodišče.

Včeraj se je začelo porotno zasedanje, ki bo trajalo skoraj gotovo do konca prihodnjega meseca. Za porotnike to gotovo ni majhna stvar in priznati je treba, da zahteva njihov častni posel res velikih žrtev. To je omenil pred začetkom včerašnje prve obravnave tudi predsednik deželnega sodišča, viš. deželnsodni svetnik Milovčič v svojem nagovoru na porotnike.

Zabeležiti je tudi treba značilni dogodek, da se je pri klicanju porotnikov oglašil porotnik Karel Birgmayr z nemškim „hier“, nakar ga je predsednik vprašal, ali ne zna italijansko? Birgmayr je odgovoril vedno nemški in zatrdel, da ne zna italijanski.

Ko so bili izzrebani porotniki, se je začela obravnava proti Luigiju Regaglia in Eliji Bertoliju, ki sta bila

obtožena ropa.

Predsedoval je viš. dež. sod. svetnik Milovčič, votanta sta bila dež. sod. svetnik Pachor in sodnik dr. Pollanz; obtožbo je zastopal dež. pravdnik Zencovich. Regaglia je branil dr. Glachin, Bertolija pa dr. Pincherle.

Obtožnica izjava, da sta se Regaglia in Bertoli v noči med 12. in 13. decembrom l. l. pridružila v kavarni „Montefiore“ v ul. Ponte v Trstu nekemu Josipu Vecchietu, ki je sedel z neko žensko v kavarni, in mu je Regaglia že v kavarni parkrat poskusil odvzeti denarnico. Okrog dveh ponoči je odšel Vecchiet domov, in ko je prišel do svojega stanovanja v ul. delle Scuole israelitiche št. 3., sta se mu obtožena zopet pridružila. Bertoli ga je objel z rokami, da se ni mogel ganiti, medtem pa mu je Regaglia vzel iz žepa denarnico, v kateri je imel dva bankovca po 20 K in 32 vinarjev.

Vecchiet je začel klicati na pomoč in stražnik, ki se je odzval temu klicu, je aretiral obtožena Regaglia, pri katerem so našli oropani denar. Kmalu potem je bil are-

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE.

Dražba, ki se bo vršila jutri v sredo od 9—11 predp.

Terjatve za svoto 700 kron, zlata veržica in prstani, več kilogramov usnja za podplate in oskarskega usnja in chevreax.

Ljudje šibkih živcev le malokdaj vedo, kam naj se obrnejo. Učenjaki trdijo, da je elektrika najboljša zdravilo in sicer galvanski tok. Kdor se hoče poučiti o tem naj naroči 80 strani broječo lepo upremljeno knjigo o zdravljenju z elektriko. Pričez naj 10 viverski znamki, sicer je brezplačna. Za ženske posebna izdaja. Naslov: Elektro-Vitalizer, zdrav institut, Budimpešta XI. The-resieuring 7, mezzanin 171.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRST

Mnenje gosp. dr. a H. Tonin-a,
glavnega zdravnika v ital. bolnišnici Umberto I, Kahira

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Pogostoma uporabljam čez 12 let Železnato Klna-vino Serravallo (Vino di China Ferruginoso Serravallo) v svoji praksi in v italijanski bolnišnici Umberto I.; jaz moram z vso vestnostjo in iz srca podprčiti, da je vino Serravallo tonično in izborno v vsakem oziru in da je ne samo radi svoje okusnosti in uspešnosti, ampak tudi, ker vsebuje gotovo količino alkohola.

KAHIRA, 25. I. 1911.

Dr. H. TONIN.

Čevlji za birmance in botre

barvani in črni najraznovrstnejših krojev in kož, ličnega dela, iz najboljšega blaga, ter trpežni čevlji za delo se dob. v prodajalnah

Čevljarske zadruge v Mirnu pri Gorici

v TRSTU, Via Barriera vecchia 38 in Via dei Rettori 1,
v GORICI, na Starem trgu 1. — V SPLITU, ul. Star. suda 314.
V zalogah vedno sveže biago.

Leonardo Renna

Trst, ul. delle Acque 4.
Velika izbira moških, ženskih in otroških čevljev.

Sprejemajo se naročila in popravila po zmernih cenah

Dr. Pečnik

Trst, via S. Caterina šte. 1
Zdravnik za notranje (splošne) bolezni:
8 — 9 & 2 — 3 in specialista za kožne in
— vodne (spolne) bolezni: 11 1/2 — 1. —

Pristna brnska sukna

pomladna in poletna sezona 1912.

Odrezek 3'10 m dolg
za kompl. moško obl. 1 odrezek 7 kron
1 odrezek 10 kron
1 odrezek 15 kron
(suknja, telovnik, hlače) 1 odrezek 17 kron
+++ samo +++ 1 odrezek 20 kron

Odrezek za salonsko obleko 20 kron, kakor
tudi površnike, tur. lodne, svilene kangorve
itd. pošlja po tov. cenah realca in solidna,
dobro znana zaloga sukna

Siegel - Imhof - Brunn (Brno).
Vzorci gratis in franko.

Ugodnosti privatnih odjemalcev, naročevati
sukna naravnost pri tvrdki Siegel - Imhof na
tovarniškem mestu so velike stalne, nizke
cene. Velik izbor. Uzorna, pazljiva posrežba
tudi malh nar. čil v svežem blagu.

Na obroke!

Velika zaloga izdelanih oblek

Velika izbira letnih in zimskih oblek za gospode in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. — Specialiteta v veznji.

Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.

Adolf Kostoris - Trst

Ulica S. Giovanni šte. 16, I. nadstropje, zraven „Buffet Automatico“.
Telefon št. 251, Rim. II.

Zdravilno pivo dvojnega kvasa

Vsi zdravniki ga priporočajo.

Odlikovano na
: 7 razstavah :

S. STEFAN

Odlikovano na
: 7 razstavah :

Glavna zaloga v Trstu, via Valdirivo št. 32. — Telefon št. 2201.

Naznanilo. - Na Korsu št. 13, prvo nastr.

je začela razprodaja partije

krasnih oblek za dame, jopičev, vestalij, priponov
spodnjih kril in hlače itd.

s 50 % znižanja

Čas razprodaje: od 8. do 12. in od 2. do 7 pop.

POZORI! Skladišče se nahaja v I. nadst.

ran tudi Bertoli, ki je tudi izgnan iz Trsta in se je vrnil v Trst brez denarja.

Državno pravdnštvo toži torej 24letnega ključavničarja Luigia Regaglia, pristojnega v Bobbio v Italiji, in 24letnega kotlarja Elia Bertolija, Tržačana, zaradi zločina roba v smislu §§ 190 in 194 k. z., Bertolija pa poleg tega tudi zaradi prestopka nedovoljenega povratka.

Obtoženec Regaglia je priznal, da si je prilastil Vecchietovih K 40-32, toda zanikal je, da bi bil to storil s silo in da bi mu bil to pomagal Bertoli. Zatrjeval je, da je vzel Vecchietu denar iz žepa, ko je ta spal v hišni veži.

Obtoženec Bertoli je tudi zatrjeval, da ni držal Veccheta, ker je to popolnoma nemogoče, ker ga je še bolela leva roka, ki si jo je pred kratkim zlomil. Priznal pa je, da sta se zmenila z Regagliom, da vzameta Vecchietu denar. V Trst se je povrnil, ker ima tu svoje stariše.

Kot pričča zaslišani 61letni mešetar Josip Vecchiet je izpovedal v smislu obtožnice in je potrdil, da ga je eden držal, drugi pa mu vzel denar iz žepa. Ni pa mogel, konfrontiran z obtožencema, povedati, kateri ga je držal. Izjavil je, da obema odpusča.

Zaslišana sta bila nato še stražnik in redarski nadzornik, ki sta aretirala obtoženca, na kar je sodni dvor dal porotnikom sledeča vprašanja:

I. glavno vprašanje: ali sta obtoženca zakrivila s svojim dejanjem zločin roba?

II. Glavno vprašanje: ali je obtoženec Bertoli kriv nedovoljenega povratka?

Za slučaj, da bi porotniki zanikali prvo glavno vprašanje: ali sta si obtoženca prilastila v svojo korist znesek K 40-32 iz posesti Josipa Vecchietta brez njegovega dovoljenja? (Prestopok tatvine.)

Po govornih državnega pravdnika in obeh braniteljev so porotniki po trideseturnem posvetovanju zanikali prvo glavno vprašanje z 11 ne proti 1 da, drugo glavno vprašanje v zadevi Bertolija potrdili z 10 „da“ proti 2 „ne“, toda s pristavkom „zaradi rodbinskih zvez“, dodatno vprašanje pa so potrdili za Regaglia z 10 „da“ proti 2 „ne“, za Bertolija pa 11 „da“ proti 1 „ne“.

Na zahtevo dr. Pincherle, kateri je sodišče ugodilo, so porotniki ponovno odšli v posvetovalnico in potem izrekli, da oni dostavek „zaradi rodbinskih zvez“ spada k „10 da“. Branitelju tudi ta odgovor ni bil všeč in je zahteval še enkrat natančnejšega odgovora, a sodišče je to zahtevo odklonilo.

Nato je sodišče proglasilo razsodbo, po kateri se kaznuje Regaglia zaradi prestopka tatvine z enim tednom zapora, Bertoli pa zaradi istega prestopka in prestopka nedovoljenega povratka z dvema tednoma strogega zapora.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Trst“. Danes vaja za moški zbor ob 8. zvečer. Novi pevci dobrodošli. — Jutri tamburška vaja. Sedez: „Del. podp. društvo“ Giorgio Gallati 20. 1. (Nar. dom) Z ozirom na nastop na slavnosti bralnega društva šentjakobske „Čitalnice“ 2. junija se prosi polnoštevilne udeležbe.

Odborova s-ja „Učiteljskega društva“. se vrši danes v torek dne 21. maja v društveni sobi.

Moški zbor „Dramatičnega društva“. Danes ob 8. zvečer pevska vaja za moški zbor.

Slov. del. izobr. društvo vabi vse oddelke na nocojšnjo območno sejo ob 8. zvečer.

Nar. del. organizacija.

— Pripravljalni odbor skupine delavcev škedenjskih plavčev sklicuje za danes ob 7. zvečer sestanek v „Gospodarskem društvu“ v Škedenju. Dnevni red važen, zato naj nihče ne manjka!

— Krajna skupina mestne plinarne NDO sklicuje za danes dva sestanka. Prvi se vrši ob 5.30, drugi pa ob 9. zvečer v gostilni „Kosič“ pri sv. Jakobu.

— Odbor krajne skupine zidarjev NDO sklicuje za jutri v sredo ob 6.30 zv. odborovo sejo.

— Krajna skupina zidarjev NDO sklicuje za četrtek ob 6.30 zvečer sestanek v prostorih NDO v ulici Sv. Frančiška šte. 2.

Vesti iz Istre.

Vojak utonil. Iz Pule: Dne 17. t. m. so se štirje vojaki 4. trdnjavskega polka kopali v morju in sicer pri trdnjavi Verudella. Imena vojakov so: Simončič, Humar, Furlan in Bratnar. Po kopanju so se na rob brega pri morju. Ker pa je pihal jak veter, je bilo morje močno razburkano, tako, da so valovi dosegali višino do 3 metrov. Naenkrat je pridrvel tak val, ki je potegnil vse štiri v morje. Trije, ki so znali plavati, so se srečno rešili, četrti pa, ki ni bil več plavanju, se je pogreznil in ni prišel več na površje. Ko so bili oni trije zopet na

bregu, so zapazili šele, da Simončiča ni iz morja. Eden iz cne trojice je takoj skočil zopet v morje in čez nekoliko trenutkov se mu je res posrečilo zgrabiti Simončiča in ga privleči na suho. Toda vsi poskusi, da bi ga spravili zopet k življenju, so bili brezuspešni. Siromak je bil že izdihnil. Došli zdravnik je mogel le konstatirati nastopivšo smrt. Simončič je bil rodom Slovenec iz Maribora. Služil je prvo leto. Zapustil je stariše in zaročenko z enim otrokom.

Vesti iz Goriške.

Kolesarsko društvo „Danica“ v Gorici uljudno naznanja gg. dirkačem, da se že lahko prijavijo k cestni dirki, ki se bo vršila prihodnje nedeljo Gorica-Miren-Gorica 10 kilometrov v štirih oddelkih. Vsa darila cestnih dirk spremlja v ta namen izdelani diplom. Darila se razdele po končanih dirkah. Vršila se bo tudi polževa dirka in srečanje. Zrebanje bo ob 8. zvečer. Prijave dirkačev sprejema predsednik društva F. Batjel Stolna ulica 4. Vloga k vsaki dirki za društvenike 1 krona, za nečlane 2 kroni. Na prijave brez vlog se ne ozira.

MALA POŠTA.

N. B. Gorica. Vašega pisma nismo dobili in zato nismo mogli uvrstiti Vašega oglasa. Blagovolite prihodnjič nasloviti pismo na inseratni oddelček našega lista.

Gosp. D. S. Pula. — I. V. Ljubljana. — I. B. Prosek. — F. R. Duflovič. Vaših pism tudi nismo prejeli. Priložite se na pošto.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Hrpeljah. — Vaše objave od 15. t. m. nismo prejeli, a drugo Vaše pismo in reklamacijo dobili smo šele danes, ponedeljek 20. t. m. ob 3. popoldne. Nismo torej mogli uvrstiti Vaše objave v današnji številki. Inseratni oddelček.

Učenca, vaje v trgovini je tvin, se sprejme s hrano in prenoščenjem. Tedenko plačilo. Naslov pri inser. oddelku Edinosti. 1091

Letoviščarjem se odda za poletno sezono v Padričah 7 mebliranih sob in 1 kuhinja; vrt in voda. Brojca. Vprašati pri županu v Padričah št. 15 p. Bazovica. 1095

Soba z eno posteljo se odda takoj za 12 kron mesečno. Ulica Miramar št. 7, IV. nad. vrata 35. 1100

Vrata prodaj sta dve hišici z dobro obdelanimi vrta in bližini Rojana. Naslov pri inseratnem oddelku Edinosti. 1101

Proda se mala vila v bližini Gorice. — K vili spada 8 njiv zemlje, park, travnik, vin, gradi, klet in pritlikine. Vse zemljišče je obzidano in obdano s tekočo vodo. Naslov za pojasnila: Fondamenta Prefettura 2631, Manesta Venezia. 1002

Proda se takoj dvorec (vila) radi odpotovanja. Naslov pri ins. oddelku Edinosti. 1000

Odda se lepa meblirana soba z dvema posteljama in s hrano. Ulica Belvedere 12, pritličje, na levo. 512

Proda se senožet pri Proseku 12000 m² tik velike ceste. Pojasnila daje Jernej Košuta št. 1, Prosek. 1030

Moderne spalne sobe ter vsakovrstno drugo mizarsko delo izdeluje M. Majcen, mizar, ulica Belvedere 2^a, ogel Torquato Tasso. 558

Moč in življenje

pomenja uporaba rednega, galvaničnega toka za ožbijeni organi. Učeni in zdravniški strokovnjaki soglašajo, da danes v tem, da imamo v galvanizaciji električno sredstvo s katerim lahko pobijamo moč splošno živčno šibkost revmatične bolečine, nevralgije, nerazna morda preba e, nespečnost, glavobol, vsakovrstno šibkost, malokrvnost in razne ženske bolezni. Ali hočete spoznati to zelo zanimivo pravilno metodo? Na željo Vam pošljemo proti pošiljavi desetvinkarke znanke

glavobol, vsakovrstno šibkost, malokrvnost in razne ženske bolezni. Ali hočete spoznati to zelo zanimivo pravilno metodo? Na željo Vam pošljemo proti pošiljavi desetvinkarke znanke

gratis in franko ilustrirano knjigo, brez vsake obveznosti, in Vi nam boste gotovo hvaležni za to zelo zanimivo čtivo in za dragocene nasvete, ki jih vsebuje knjiga.

Elektro - Vitalizer, zdrav. zavod Budimpešta, VI. Teréz-körút 7, Mezzanin 171. Ordina. ure ob delavnikih od 10.—1. in od 3.—6., ob delavnikih in prazn. od 11.—1.

Kupon za brezplačno knjigo **Elektro - Vitalizer, zdrav. zavod** Budimpešta, VI. Teréz-körút 7, Mezzanin 171. Prosim, da mi pošljete gratis in franko knjigo o mod. elektroterapiji (zraven 10 vin. znamka)

IME NASLOV

Za ženske posebna izdaja.

Aristide Gualco - Trst

via S. Servolo 2. — Telefon 329, Rom. VI.

Odlikovana tovarna (z zlato svetinjo) cevi in cementnih plošč, teracov in umetnega kamna.

Sprejema vsakovrstno delo v cementu. Cene zmerne, delo točno.

Po najvišjem pooblaščenju ces. in kr. apostolskega Veličanstva

Izredna c. kr. državna loterija

v dobrodelne namene c. kr. domobranstva in orožništva

TA DENARNA LOTERIJA, edina v Avstriji zakonito dovoljena, vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupni svoti 625.000 kron.

Glavni dobitek: 200.000 K.

Zrebanje se bo vršilo javno 4. julija 1912.

Srečka stane 4 krone.

Srečke se dobijo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III. Vordere Zollamtstrasse 7, v loterijskih kolekturah, tobakarnah, pri davčnih, poštah, brzojavah in železniških uradih, v menjalnicah itd. Igralni načrti za kupovalce srečk brezplačno. Srečke se pošiljajo poštne preste. (Oddelek za drž. loterije)

Od c. kr. loterijske direkcije

„Kmečka hranilnica in posojilnica“

v Hrpeljah

(registrovana zadruga z neomejeno zavzo)

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 26. maja 1912.

ob 3. uri popoldne

v uradnih prostorih v Hrpeljah.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Čitanje revizijskega poročila.
3. Odobritev račun. zaključka za l. 1911.
4. Volitev načelstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se po ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih udov.

Načelstvo.

Mizarska delavnica

Francesco Kramer

Trst, via Miramar št. 21.

Izvršujejo se vsakovrstna mizarska dela in se jamči za točno izgotovitev po umetniških pravilih. Najzmernejše cene

Nova pekarna in sladčičarna v Trstu

A. JERIČ - Trst

ul. Commerciale 328 (Pendice di Scorcola)

Priporoča cenj. občinstvu svojo novo pekarno in sladčičarno. Dobi se večkrat na dan svež kruh in sladčice. Prepečeni in konfekturni. — Likerji in raznovrstno vino v steklenicah.

Hans Scheidler

zobotehnik

bivši: prvi Dr. Ferdinanda Tanzer

Sprejema od 9—1 in od 3—6. 573

Trst, Piazza C. Goldoni št. II.

Zaloga obuvala

in lasna delavnica

PAVEL VISINTINI

Trst, ul. Glosue Carducci 31.

Velika izbira moških in ženskih čevljev. — Po-prave se izvršujejo točno in solidno

po zmernih cenah

O priliki birme!!

Velik izbor zlatih, srebrnih in kovinastih ur. Zlate verižice, ovratni okraski, obeski, uhani, prstani, zaplestnice itd. itd. Solidna posrežba. Vse po absolutno konkurenčnih cenah pri

BOGOMIL PINO urar in zlatar

ulica Vincenzo Bellini 13 (nasproti cerkve sv. sv. Antona)

:: 60.000 kron ::

blaga, deloma poškodovanega, se prodaja

RADI POŽARJA

po najnižjih cenah

v manufakt. trgovini

KARL ANDREJČIČ

v Trstu, ulica Malcantoni šte. 10-12

Poslužite se prilike.

Čevljarnica „Alla Sartorella“ - Trst

VIA SARTORELLA VECCHIA ST. 10 (nasproti sladčičarne Gatti)

Velika izbira vsakovrstnih čevljev za moške, ženske in otroke. Blago izvrstno in CENE ZMERNE.